

Keď sa na schodoch nášho domu začal rozliehať dymot, vyhnal von okrem zvedavej Eby aj Imu a Dada. Stáli pred ochodom a hľadali, čo to môže byť, keď sa z ochodu vytratil sused Malér: skackal z nohy na nohu a búchal sa po celom tele. Vyzeralo to, ako by ho štipali neviditeľné ošely. Z oreka na montérkach mu trčal sprej proti hmyzu. Len prešiel okolo susedov a trieňš smerom do mesta. Jediny zvuk, čo zo seba dostal, bolo zúfanie: Kúúúúúúúú. Do hodinky pri darme zastavilo veľké auto. Vonku stála už len Irma, ale aj Dada videl z balkóna Maléra bodkovaného ako muchotrátku, len v opačnom farebnom garde. Vyštopoval pokojne, ale nie pomaly. Hneď za ním vyšlo čudo v bielom overale, s kufľou spustenou na chráte a s veľkým lopárom s dymiacou oecou. Chytil kľučku lietadla ozvluchom, čo mu hodil Malér a zmizol u domie. A Malér teraz konečne prezradil, čo mu bolo. Kdesi boli o pioniacach krkovať kanalizáciu a domos si priniesol plošticu. Tie malé potaorky sa mu zo týždeň presťahli podobáť na komáre a keď sa rozhodli dať si ho na raňajky, vedel, že je žle...

Na Slovensku sú premnožené plošticu

Plošticu sa v posledných rokoch stávajú čoraz častejším neželeným spoločníkom aj v slovenských domácnostiach.

Škodcovi, ktorého sa po druhej svetovej vojne podarilo do veľkej miery vymítať, v súčasnosti pomáha najmä turistický ruch. Ľudia si plošticu nosia z hotelov alebo ubytovní, z autobusov, vlakov, z návštev od známych, ktorí o tom, že majú doma plošticu, nemusia nič tušiť. Niekedy sa prenášajú aj v nábytku. Môžu sa preto objaviť aj v čistých bytoch, kde sa dbá na hygienu.

Plošticu postelná začína byť za posledné roky veľkým problémom. Kedysi bol jej výskyt spájaný len s nedostatočnou hygie-

Plošticu sa živia výlučne krvou. Obete napadajú v spánku.

Svetlu sa vyhýbajú, cez deň sa preto skrývajú v tmavých úkrytoch, napríklad v škárach, v elektrických zásuvkách, v nábytku, čalúnení, oblečení, alebo hoci aj za obrazmi. Väčšinou si ich preto majiteľia bytov hneď ani nevidia. Plošticu sa v byte môže nachádzať zďalšieho nečinne niekoľko mesiacov, kým začne človeka štipať. Pokiaľ plošticu nezačne človeka štipať, je možné ich objaviť iba náhodou, pri upratovaní. Štipance od ploštic vyzerajú na každom človeku inak. Závisí od odolnosti človeka voči poštípaniu hmyzom. U niekoho môžu pripomínať štipance od komárov, u niekoho ich nevidia vôbec, akurát poštípajú pociťujúce svrbenie trvajúce niekedy aj týždňeň.

U citlivejších ľudí sú štipance napuchnuté a červené a u ľudí s alergiami a precitlivením na poštípajúce môžu byť veľmi boláve, hnisavé, sprevádzané teplotou.

Na rozdiel od iných druhov hmyzu je podľa odborníkov boj proti plošticiam výnimočne náročný a treba dodržať celý súbor opatrení. Nedajú sa vyhubiť návnadami, ale treba ich zasiať postreškami, ktoré treba minimálne raz opakovať. Plošticu navyše

préžiť dlhé obdobie bez potraviny. Je odolná voči teplotám, préžiť v teploty od -17 do +50 stupňov C. Dokáže o hlade čakať na hostiteľa niekoľko mesiacov až rok. Navyše sú plošticu veľmi odolné proti chemikáliám a rýchlo si vytvárajú rezistenciu na používané prípravky. Je to spôsobené najmä používaním bežne dostupných sprejov proti hmyzu. Ľudia si myslia, že nimi plošticu zlikvidujú, ale namiesto toho ich tým vlastne robia odolnejšími: proti účinným látkam. Neexistuje účinný spôsob, ako by sa ich človek mohol svojpomocne zbaviť. Je nevyhnutný odborný zásah, ale ten samotný nemusí byť účinný, pokiaľ sa nedodržia ďalšie nevyhnutné opatrenia. Spôsob likvidácie sa vykonáva väčšinou opakovanými postreškami, poprípade dymovnicami, ostatné opatrenia sa môžu líšiť v každej firme, záleží na tom, aké prípravky, s akou účinnou látkou firma používa.

Dôležité je, aby sa postihnutý presne riadil pokynmi deratizačnej služby a dodržiaval presne postup, ktorý mu odporučili.

Aj keď sa človek z postihnutého bytu odsťahuje, plošticu sa presťahuje s ním v osobných veciach.

Ivan JURÁČEK

Slovenská deratizačná služba, s. r. o.

Plošticu postelná (Cimex lectularius)

Je známy dočasný parazit: teplotných stavovcov, vrátane človeka, patriaci medzi bzdochy. Plošticu postelná je hrdzavočervený bezkrídly hmyz veľký 5 – 9 mm, napáda svoje spiacce obete za tmy. Cez deň sa ukrýva v štrbinách nábytku a stien, za obrazmi, garmážami, tapetami a pod. S obľubou zalieza do elektrických zásuviek, kde ju najľahšie nájdeme.

Plošticu žijú i v kurmoch, holubníkoch a niekedy aj v hniezdach lastovčiek a vrabcov. Preto neslobodno ustajňovať hydny a tripeť prítomnosť vtákov (hniezdenie zdvihových holubov) v obývaných budovách. (O tomto probléme budeme písať v nasledujúcom čísle nášho časopisu.) V domoch sa plošticu rozliezajú v lete cez okná po vonkajších stenách budov, po celý rok putujú cez vonkajšie chodby, šachty inžinierskych sietí, štrbiny okolo potrubia ústredného kúrenia a pod.

Ako zistíme pôvodu obťažovania a popíchania spiacich osôb? Ústipnutie spôsobuje u väčšiny ľudí vznik spočiatku bolestivých, neskôršie svrbiacich, mierne vyvýšených pupenov, často nepravidelného obrysu s priemerom 1 – 3 cm. Pupene sa nachádzajú hlavne na obnažených miestach tela nepokrytých bielizňou, na rukách, nohách a hlave, často i na chodidlách. Silnejšie pobodenie u citlivých ľudí sprevádza horúčka, opuchy aj žihľavová vyrážka po celom tele. Poštípajúce miesta natierame alkoholom, mentolovým alebo eukalyptovým liehom, 10 % čpavkom alebo chladivou masťou. Na opuchy prikladáme obklady s ocoanom hlinitým.

Pred ich zavlečením sa bránime dodržiavaním všeobecných zásad hygieny, čistoty v bytoch, kontrolou starých predmetov prinášaných do bytu na prítomnosť ploštic. Pri podozrení na výskyt ploštic musíme vyhľadať odborníka, ktorý naše podozrenie overí a do pozitívneho prípadu určí vhodný postup ich hubenia. Pri zistení výskytu ploštic vždy hrozí nebezpečenstvo ich rozšírenia do susedných bytov. Ak sa susedia, resp. bytový podnik bráni finančne nákladným odhmyzovacím zákonom, treba sa obrátiť na komunálneho hygienika územne príslušného Štátneho zdravotného ústavu, aby nariadil potrebné asanačné opatrenia v postihnutom objekte podľa vyhlášky č. 79/1997 Z. z., ako aj zákona č. 272/1994 Z. z. (v znení neskorších noviel).

Zdroj: Wikipédia